

KONINKRIJK BELGIE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 26 maart 1997 door de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende het toezicht door ambtenaren van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op de kwijting van het kijk- en luistergeld", heeft op 1 april 1997 het volgend advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt :

"Deze dringende noodzakelijkheid wordt gemotiveerd door het feit dat Belgacom zelf beslist heeft de Dienst Kijk- en Luistergeld af te stoten vanaf 1 april 1997. De Gemeenschappen hebben vervolgens onderlinge overeenstemming bereikt om zelf het Kijk- en Luistergeld te innen vanaf 1 april 1997. Ten einde op 1 april 1997 deze inning te kunnen verzekeren, wordt een beroep gedaan op de dringende noodzakelijkheid."

*

* *

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan."

Dat onderzoek noopt tot het maken van de volgende opmerkingen.

.../...

1. Meerdere bepalingen van het ontwerp beperken er zich toe delegatie te verlenen aan met name genoemde ambtenaren, voor het vervullen van bepaalde handelingen in verband met de Dienst Kijk- en Luistergeld.

Dergelijke individuele aanwijzingen vormen geen reglementair besluit in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Derhalve moet de Raad niet om advies worden gevraagd over die bepalingen en kan hij er geen advies over verlenen.

De andere bepalingen van het ontworpen besluit, die wel een reglementair karakter hebben in de zin van artikel 3, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten, zijn :

- artikel 1;
- artikel 2, eerste lid,;
- artikel 3, eerste lid;
- artikel 6, in zoverre dit betrekking heeft op de voornoemde artikelen.

2. Het ontworpen besluit dient zich aan als een besluit houdende uitvoering van de wet van 13 juli 1987 betreffende het kijk- en luistergeld, en zulks overeenkomstig artikel 5bis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten. Krachtens paragraaf 2 van de laatstgenoemde bepaling blijft de federale wetgever bevoegd voor het vaststellen van de aanslagvoet, de heffingsgrondslag en de vrijstellingen van de in paragraaf 1 bedoelde belasting, hoewel

.../...

een wijziging in een van deze elementen niet kan worden doorgevoerd dan met instemming van de gemeenschapsregeringen. Krachtens paragraaf 5 van hetzelfde wetsartikel zorgt, tenzij de Gemeenschappen er in onderlinge overeenstemming anders over beslissen, de (federale) Staat met inachtneming van de door hem vastgestelde procedureregels kosteloos voor de dienst van de in paragraaf 1 bedoelde belasting voor rekening van en in overleg met de Gemeenschappen.

3. Uit het bepaalde in artikel 5bis, § 2, van de voormelde bijzondere financieringswet, volgt dat noch de Vlaamse regering noch het Vlaams Parlement bevoegd zijn om te beslissen dat het kijk- en luistergeld wordt geïndexeerd, - hetgeen immers een beslissing uitmaakt over de aanslagvoeten -, en dat zij evenmin bevoegd zijn voor het bepalen van de gevallen waarin vrijstelling wordt verleend, hetgeen de "dienst" van de belastingen te buiten gaat.

Door in artikel 1 van het ontworpen besluit aan de term "minister" in artikel 6 van de wet van 13 juli 1987 een nieuwe definitie te verbinden, zal de Vlaamse regering voortaan beslissen over de aanpassing van het bedrag aan de schommelingen van het indexcijfer, wat zoals gezegd niet tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort.

In zoverre artikel 3 van het ontworpen besluit zou impliceren dat de overheid die bevoegd is om de voorwaarden vast te stellen waaronder vrijstellingen worden verleend ook de overheid is om over het verlenen van een individuele

.../...

vrijstelling te beschikken, wordt ook op het terrein van de federale overheid getreden.

4. Blijkens het hiervoren aangehaalde artikel 5bis, § 5, van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989, kunnen de Gemeenschappen in onderlinge overeenstemming beslissen om zelf in te staan voor de Dienst Kijk- en Luistergeld. Die wet bepaalt niet welke vorm die "onderlinge overeenstemming" moet aannemen noch welke organen van de Gemeenschappen de beslissing kunnen nemen. Volstaat het, wat het eerste betreft, dat na onderling overleg twee of meer parallelle beslissingen worden getroffen, of moet een samenwerkingsakkoord beantwoordend aan de vereisten van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen worden gesloten ? Zo dat laatste niet vereist is, volstaat dan een beslissing van de respectieve regeringen of dienen hun parlementen op te treden ?

Hierbij kan overigens worden vastgesteld dat de betrokken aangelegenheid een belastingsmaterie betreft en dat de bevoegdheid inzake belastingen in principe aan het wetgevend orgaan toebehoort (1). Hieruit dient te worden besloten dat, ook al zou geen formeel samenwerkingsakkoord vereist zijn - dat door de respectieve parlementen moet

(1) Artikel 170, § 1, van de Grondwet, wat de Gemeenschappen betreft.

worden bekrachtigd, omdat het Belgen persoonlijk bindt (1) - de beslissing om voortaan zelf voor de Dienst Kijk- en Luistergeld in te staan een te belangrijke beslissing in een belastingsmaterie uitmaakt opdat de Vlaamse regering die zou kunnen nemen, buiten enig optreden van het Vlaams Parlement. Uit geen enkel stuk blijkt evenwel dat het Vlaams Parlement terzake enige beslissing heeft genomen.

5. De conclusie uit wat voorafgaat moet dan ook zijn dat, bij gebrek aan een voorafgaande machtiging door het Vlaams Parlement, of van goedkeuring van een samenwerkingsakkoord, het ontworpen besluit de vereiste rechtsgrond ontbeert.

(1) Artikel 92bis, § 1, tweede lid, van de voornoemde bijzondere wet bepaalt dat de akkoorden welke betrekking hebben op de aangelegenheden die bij decreet worden geregeld, alsmede de akkoorden die de Gemeenschap of het Gewest kunnen bezwaren of Belgen persoonlijk zouden kunnen binden, hebben eerst gevolg nadat zij instemming hebben verkregen bij decreet. In casu moet worden aangenomen dat het "akkoord" ten gevolge waarvan bepaalde Belgen het kijk- en luistergeld moeten betalen aan een Vlaamse administratie of zelfs privé-vennootschap in plaats van aan een federale Belgische administratie of instelling, die Belgen persoonlijk bindt, afgezien van de vraag of het de Vlaamse Gemeenschap bezwaart.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	D. ALBRECHT,	
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. C. ADAMS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS

J. DE BRABANDERE